

Læs og leg med Minisjangs kæmpestore sprogkasse **Børste - Hvor bor Orm?**

HVAD?

- Bogen: **Børste – hvor bor Orm?**
- Remsen: **Hep to**
- **Syng bogen: Børste – hvor bor Orm?**
- Orm-hånddukke

HVOR?

I børnebiblioteket

HVEM?

Forløbet henvender sig primært til børn i alderen 2-4 år

- Børnefamilier
- Vuggestue- og børnehavegrupper
- Dagplejere
- Arrangementer for inviterede børnegrupper
- Åbne arrangementer i børnebiblioteket
- Pop up-arrangement i børnebiblioteket med blandede børnegrupper

HVORDAN?

Forløbet kan skaleres op og ned, så du kan tilpasse det til den børnegruppe, du skal læse og lege med. Det er ikke et mål i sig selv, at bogen læses fra ende til anden. Målet er, at børnene får en god og aktiv læseoplevelse med afsæt i *Minisjangs Kæmpestore sprogkasse*.

Find inspiration til at skabe rammen for en god læseoplevelse på [Bibliotekernes Sprog- og Læsespor](#)

SÅDAN GØR DU:

Start med at præsentere Orm, som hverken er dreng eller pige – men bare Orm.

- Orm bor i sin hule under jorden og læser ofte bøger og spiller musik.
- Orm elsker at læse bøger og er god til at lytte.
- Orm er forsigtig og genert og bliver let bange og har det bedst, når alle har det godt.
- Orm siger Tittebøh.

SYNG

Syng *Tittebøh-sangen* (start) for/med børnene.

Tittebøh-sangen - START

Orm den dukker op og siger "Tittebøh"
"Tittebøh" - "Tittebøh"
Orm den dukker op og siger "Tittebøh"
Kom, nu skal vi læse!

Melodi: Hjulene på bussen
Tekst: Bibliotekernes Sprogspor

LÆS

- Læs/fortæl bogen sammen med børnene.
- Stop op undervejs og tal om det, I læser.
- Lav også bevægelsesstop med fagter og brug af kroppen undervejs:
Grav med arme og hænder. Vrik med numsen. Læg jer på ryggen og strit med benene.
Skab en tydelighed omkring, hvornår bevægelsesstoppet starter og slutter ved selv at rejse/sætte dig og fx italesætte det med "*Så, nu rejser/sætter vi os lige igen.*"
- Se **Hacks til brug af hånddukken** før højtlesning. (Dem finder du på sidste side.)

STAK

Snak om bogen **Børste – hvor bor Orm?**: "Kan I huske, hvor Børste og Orm bor?"

I kan fx tale om kendetegn ved hus og hjem og om følelser:

Hus/Hjem

- Tal med børnene om, hvor I tror, at Orm bor. Måske ved børnene, hvor Børste bor? Hvad kendetegner et hus? I kan tage udgangspunkt i Børstes hus på første side og tale om, hvordan børnenes huse ser ud.
- Hvad er et hjem? Børste erfarer, at et hjem ikke altid er et hus, men det handler om at have det godt. Hvordan ser Orms hjem ud? Sikke flotte hatte og billeder. Mon børnene genkender noget? Tal om hvornår I har det godt derhjemme.

Følelser

Der er flere følelser på spil. Tal med børnene om Børste og Orms ansigtsudtryk undervejs. Hvordan ser munden ud? Øjnene? Hvad sker der med Børstes arme og hovedstilling? Orms hale? Lav gerne de forskellige udtryk og bevægelser sammen.

- **Stolthed** – Børste er stolt, da han går ud i verden, da han er glad for sit flotte hus. Tal med børnene om, hvordan Børste ser ud. Har I prøvet at være stolte over en ting, som I har lavet eller gjort? Giv gerne et eksempel selv, hvis der skal gang i snakken.
- **Glæde** - Orm og Børste aftaler, at de skal lege. Hvordan kan børnene se, at Børste og Orm er glade? Tal om, hvornår I er glade. Hvilken leg gør jer glade? Glæde er der også i Orms hjem til sidst. Hvordan kan I se det? Hvad mon Børste og Orm vil lege?
- **Trist/ked af det** - Det bliver Orm, da Børste siger, at Orm ikke har et hjem. Hvad gør Orm, da han bliver trist? Hvorfor? Tal om, hvornår I bliver triste. Hvad gør I, når I bliver kede af det? Hvad kan gøre jer glade igen?
- **Savn** – Børste savner Orm, da han forsvinder. Tal med børnene om savn. Hvem har I savnet? Hvordan føles det? Mærkede I det i maven, som Børste eller...? Hvordan fik I det bedre, så I ikke savnede længere?

SYNG

Syng *Tittebøh-sangen (slut)* for/med børnene, som afslutning på højtlesningen..

Tittebøh-sangen - SLUT

Orm den kryber ned og siger "Tittebøh"
"Tittebøh" - "Tittebøh"
Orm den kryber ned og siger "Tittebøh"
Færdig med at læse!

Melodi: Hjulene på bussen
Tekst: Bibliotekernes Sprogspor

SYNG BOGEN

- Når I har læst bogen, kan I synge den. Se arket **Syng bogen: Børste – hvor bor Orm** med sangtekst og forslag til dialog.
- Snak med børnene om handlingen i historien, gentag hvad I har talt om med sang og lad børnene bruge kroppen undervejs.

REMS

- Orm-hånddukken kan invitere børnene til at lege og rime med Dimsedutterne, som er de små myrer fra Minisjang, der tramper og marcherer.
- Øv jer på remsen Hep to fra 'Børstes Rim og Remser' og lav fagter undervejs.
- Indsaml på forhånd forskellige hatte og/eller sko, som børnene kan prøve, mens I rimer eller brug fotos af sko og hat. Se ark. I kan også forestille jer, at I tager sko og hat på.
- Når børnene skal hjem fra biblioteket, kan I remse jer vej hen til garderoben, hvor børnene tager sko på.

LEG

Her er forslag til flere lege. Vælg den leg, der passer bedst til de børn, du læser med.

- Leg orme**
Tag fx strømper på hænderne, brug kroppen nede på gulvet eller skaf soveposer, som børnene kan kravle ned i. I kan evt. afspille Minisjang-musik fra DR, mens børnene leger.
- Kravl ind i Orms hule**
Skaf en kravle-tunnel og lad børnene lege Orm og Børste, der kravler ned i Orms hule.
- Byg en hule**
Inviter børnene med til at bygge Orms hule. Brug fx stole eller borde, puder og tæpper. Der kan være bøger og hatte inde i hulen, som børnene kan læse/lege med.

DANS

Hør **Minisjang-musik** og lad børnene danse sammen med Orm-hånddukken.

Fx følgende sange, hvor børnene kan gøre de ting, der synges om:

[Kom og leg](#) - [Min sang til mig](#) - [Omvendt dag](#) - [Træk vejret](#)

Eller [Læs med Orm-sangen](#)

Højtlesning med dialog undervejs

Forløbet omkring **Minisjangs kæmpestore sprogkasse** indbyder ikke til klassisk dialogisk læsning med flere runder og fokusord. Der er dog flere fællestræk med dialogisk læsning 2.0, idet der er tale om højtlesning med dialog undervejs og brug af konkrete og leg.

- Læs historien flere gange for dig selv – også højt. Læs også gerne højt for en kollega
- Øv dig på at variere stemmerne og lægge betoningerne, som du finder det rigtigt til historien
- Overvej på forhånd hvilke steder og illustrationer, du gerne vil tale om med børnene
- Planlæg de fagter og bevægelser, du gerne vil lægge ind undervejs for at aktivere børnene
- Kend historien så godt, at du kan improvisere og følge børnenes interesse undervejs

Se evt. også kap. 9: Oplæserens faglige kvalifikationer i: Broström, S., Jensen de Lopez, K., & Løntoft, J. (2012). *Dialogisk læsning i teori og praksis*. (1. udg.) Dafolo. Sprog, udvikling og læring

Hacks til brug af hånddukken

- Hav din egen opmærksomhed **på hånddukken** for at styre børnenes opmærksomhed
- Brug **rolige bevægelser** og lær dukkens egne bevægelsesmuligheder at kende
- Oplever du børn, som er **skræmte over Orm** som hånddukke, kan du tage dukken af din hånd og lade barnet vænne sig til dukken, før den bevæger sig. Evt. kan du lade en kendt voksen sidde med Orm, mens du læser op, så Orm styres af en voksen, som barnet er tryk ved
- Det kan udfordre at have **både dukke og bog** i hænderne samtidigt. Måske kan Orm hjælpe med at bladre? Eller Orm kan sidde ved siden af dig eller hos et barn eller en voksen under læsning
- Når du tager hånddukken af, så **italesæt det** – fx "Nu sidder Orm lige her og kigger lidt".
- For nogle virker det godt at lade **Orm sige sine egne replikker** i bogen. Orm kan også bruges til at få børnene med på fx en remse: "Orm vil gerne sige remsen 'Hep to' – vil I være med?"
- Hvis du føler dig ubekvem ved at give Orm stemme, kan du evt. lade Orm **hviske i dit øre**. Orm er som karakter lidt forsigtig og derfor vil det ikke være out of character.
- Hvis der er mulighed for at lade en **kollega styre Orm**, kan det også være en metode til at gøre både håndtering og dialog lettere.

Boglister

På [Bibliotekernes Sprog- og Læsespor](#) finder du flere bøger, der handler om **huse/hjem** og andre, der handler om **følelser**.

Lav evt. en udstilling ifm. højtlesningen.

